

Ryhti-info

Tervetuloa!

16.6.2022 klo 13–14.30

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Ohjelma

13.00 Tilaisuuden avaus ja Ryhti-hanke lyhyesti; **Henrik Saari**, SYKE & **Jemina Suikki**, ympäristöministeriö

13.15 Nykytilakartoituksen tulokset, **Satu Reisko** ja **Jarmo Pulkkinen**, DigiFinland Oy

13.50 Mitä Muutostuessa tapahtuu syksyllä? **Satu Reisko**, DigiFinland Oy

14.00 Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä annettavan lain valmistelun tilanne, **Juhana Rautiainen**, ympäristöministeriö

14.30 Tilaisuus päättyy

Tilaisuuden pelisäännöt

- Tilaisuus tallennetaan ja tallenne on katsottavissa 30.6. saakka.
- Pidetään tilaisuus keskustelevana.
 - Puheenvuoroa voit pyytää Teamsin kädennostolla.
 - Chatissa voit esittää kysymyksiä ja kommentoida
 - Kuunnellaan rauhassa puheenvuorot eikä puhuta toistemme päälle.
 - Pidetään puheenvuoromme tiiviinä, jotta useammalle jää aikaa tuoda näkemyksensä esille.
- Käytössä myös Slido-työkalu, johon ohjeet tulevat kohta.

Liity
slido.com
#16622

Ryhti-hanke lyhyesti

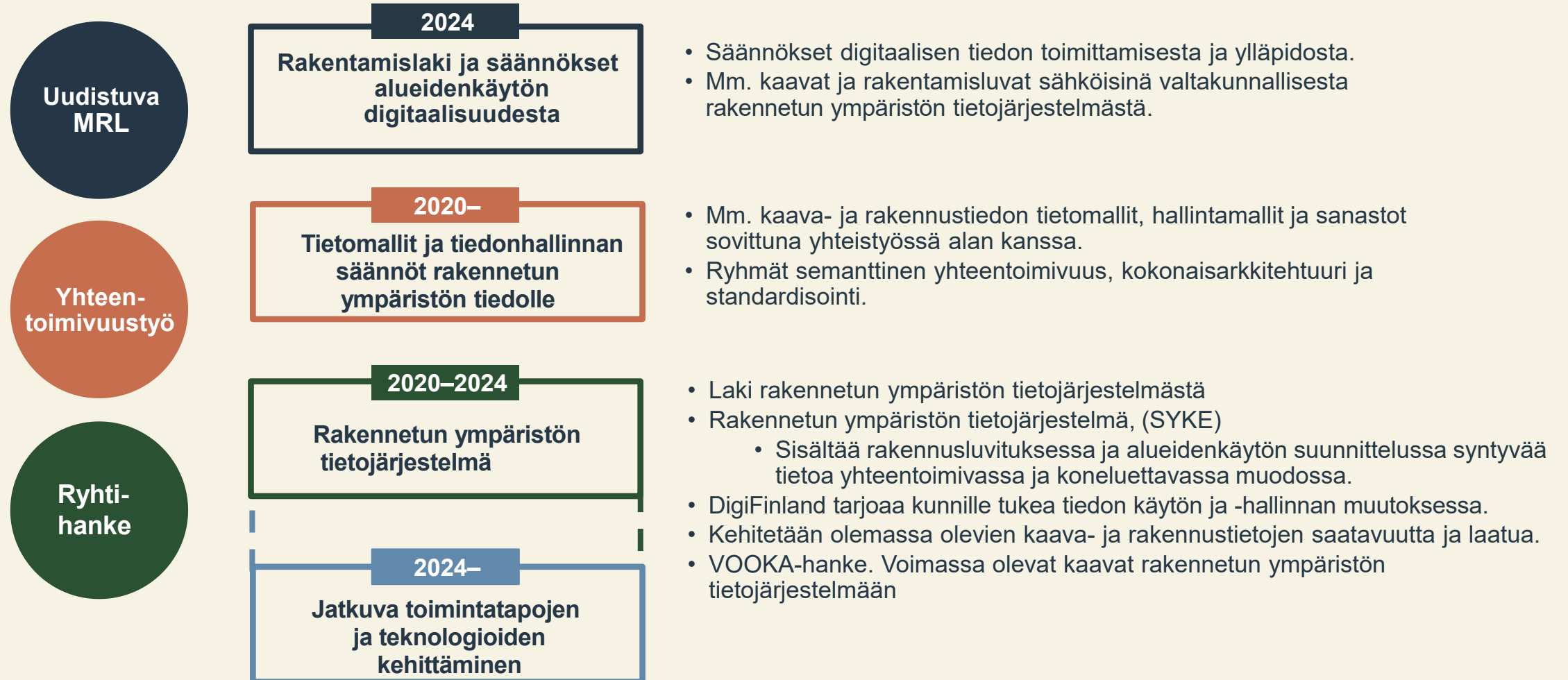
Henrik Saari, SYKE

Jemina Suikki, ympäristöministeriö

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Rakennetun ympäristön digimuutoksen osia

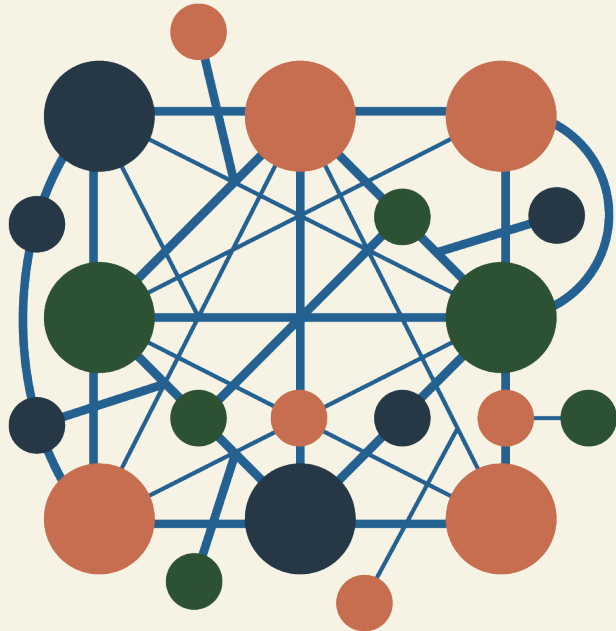
Mikä muuttuu rakennetun ympäristön tiedonhallinnassa?

- Digitalisaatio muuttaa tapaamme hyödyntää tietoa.
- Rakennetun ympäristön tiedonhallinnassa on käynnissä muutos, jossa alueidenkäytön ja rakentamisen tiedot tuodaan entistä helpommin saataville ja yhtenäiseen muotoon.
- Uusi toimintamalli syntyy
 1. yhteisesti sovituista tiedonrakenteista
 2. lainsäädännöstä
 3. eri tahot ottavat uudet määritykset käyttöön, prosessit uudistuvat
 4. tiedot ovat saatavilla yhdestä paikasta
- Tiedon uusi yhteinen koti on *rakennetun ympäristön tietojärjestelmä*.

Tarvitaan uusi tapa hallita ja käyttää tietoa

Rakennetun ympäristön tieto nyt

Uusi, yhdenmukaisempi tapa hallita, käyttää ja hyödyntää rakennetun ympäristön tietoa on välttämätön.

- Tällä hetkellä rakennetun ympäristön tiedot hajautuvat Suomessa useisiin järjestelmiin eri tahoille.
- Tietojen käyttö on hankalaa, sillä ne on tallennettu eri muodoissa, tiedoissa on puutteita, eivätkä järjestelmät toimi aina yhteen.
- Rakennetun ympäristön tiedoissa on myös turvallisuuden kannalta kriittistä tietoa. Siksi digimuutos edellyttää uusia pelisääntöjä ja lainsäädännön päivittämistä.
- Tietojen kokoaminen yhteen paikkaan on digiturvallisempi ja toimintavarmuuden kannalta luotettavampi ratkaisu.

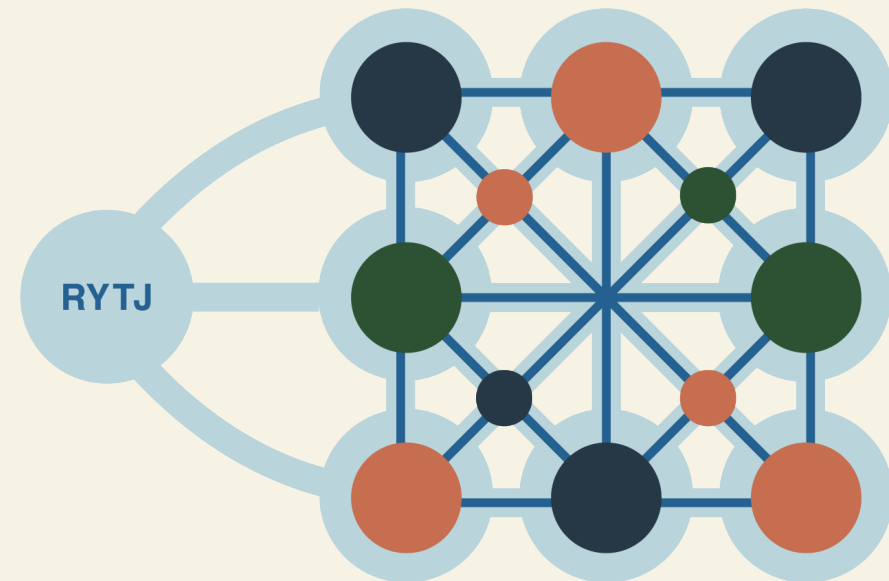

Tarvitaan pohja paremmalle tiedolle ja palveluille

Ajantasainen ja yhteentoimiva tieto sujuvoittaa työtä monin tavoin ja parantaa viranomaisten yhteistyötä.

- Yhdenmukainen tieto on sujuvasti ja turvallisesti saatavilla.
- Päällekkäisen tiedon kerääminen vähenee merkittävästi ja tieto pysyy ajan tasalla.
- Laadukas tieto auttaa kehittämään julkisia palveluita ja monenlaista yritystoimintaa.
- Valtakunnallinen investointi rakennetun ympäristön tietojen digitalisointiin maksaa itsensä takaisin moninkertaisesti.

Rakennetun ympäristön tieto tulevaisuudessa

Mikä on rakennetun ympäristön tietojärjestelmä?

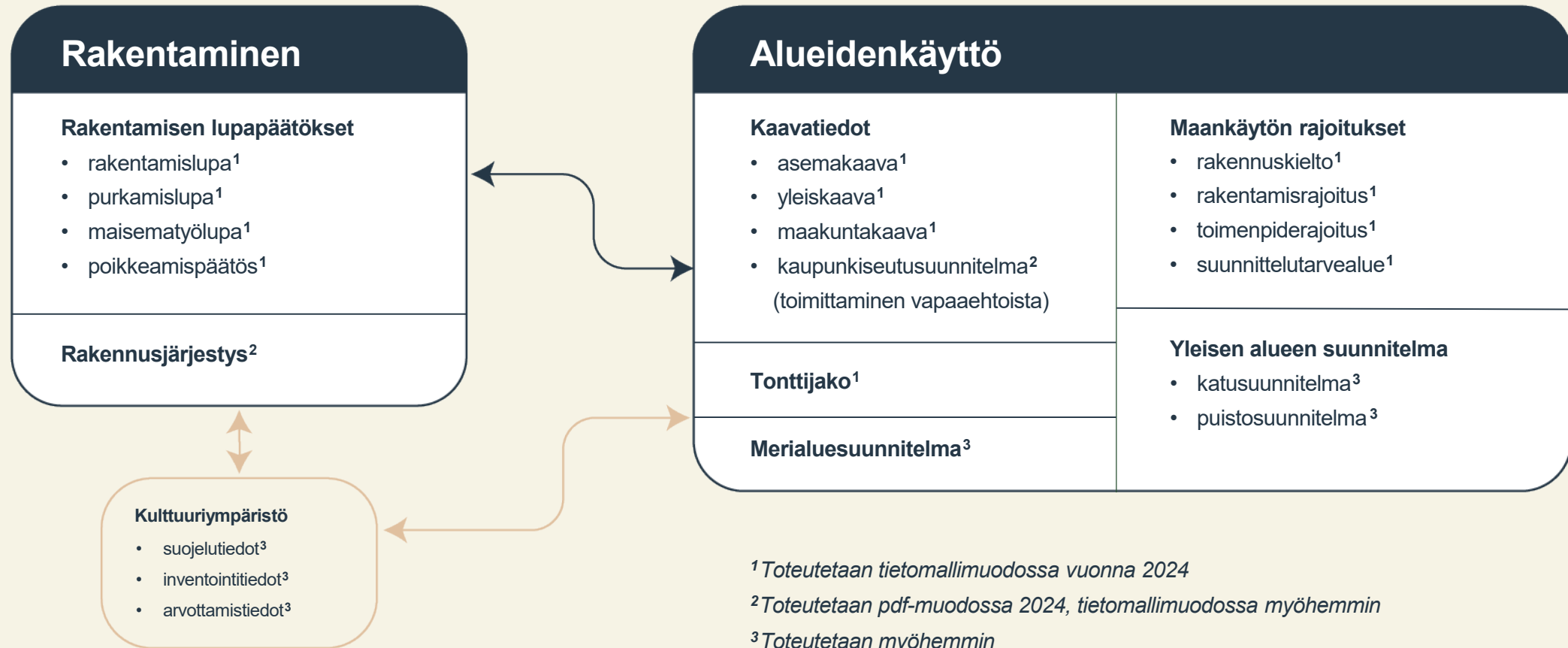
- **Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämä uusi valtakunnallinen tietojärjestelmä, joka aukeaa käyttäjille vaiheittain vuonna 2024.**
- Tiedot viedään valtakunnalliseen järjestelmään yhteisesti määritellyssä koneluettavassa muodossa.
- Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä ei muuta sinne saapuvia tietoja, vaan tiedon tuottaja vastaa niiden ajantasaisuudesta.
- Kunta voi halutessaan jatkossakin pitää tiedot omissa järjestelmissään ja jakaa niitä esimerkiksi omien rajapintojensa kautta.
- Muissa järjestelmissä sijaitsevat tiedot peilautuvat käyttöön joko lataamalla tai rajapinnan kautta.

Tietojärjestelmä palvelee useita eri toimijoita

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmään julkaistavat tiedot

Ennakkokysymykset 1/2

1) Miten Ryhti-hanke ja Liiteri-palvelu tukevat toisiaan?

Liiteri-tietopalveluunkin saadaan jatkossa aiempaa helpommin alueidenkäytön tietoja rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä. Tietojärjestelmä ei korvaa Liiteriä. Kaavatiedot ovat saatavilla maksutta RYTJ:stä ja ne täydentyvät kaavatieto lain siirtymäajan myötä.

2) Onko Ryhti-tietopalvelun käyttö veloituksetonta käyttäjille?

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän tiedot saa maksutta. Karttapalvelun käyttö on maksutonta, kuten myös tietojärjestelmän käyttö viranomaisille.

3) Onko Ryhti-tietopalvelu tarkoitettu suurelle yleisölle vai pelkästään ammattilaisille, jotka palveluita tarvitsevat työnsä puolesta?

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä tehdään suurelle yleisölle, mutta se tarjoaa palveluita myös ammattilaisille. Osa tiedoista on vapaasti käytettävissä olevaa avointa dataa, jota kuka tahansa voi hyödyntää. Laajin sisältö vain viranomaisten käyttöön. Esimerkiksi asukas voi tutustua tietojärjestelmän karttapalvelusta elinympäristöönsä vaikuttaviin suunnitelmiin. Tietojärjestelmästä jaettavaa tietoa voidaan hyödyntää myös uusien palveluiden kehittämiseen, joista loppukädessä hyötyvät ihan tavalliset ihmiset – sinä ja minä.

Ennakkokysymykset 2/2

4) Mistä voi lukea vaatimuksista mitä laki asettaa objektitasolla 3D BIM objekteille?

3D-muotoiselle rakennustiedolle on kehitteillä YTV 2020 opasaineisto. RYTJ tukee IFC-tiedostoformaattia.

5) Olisi mukava kuulla, jos jokin asia/vaihe koskettaa maakuntia/maakuntakaavoitusta. Välillä on vaikea saada selvää, puhutaanko kunnista vai maakunnista vai molemmista.

Digimuutos koskee myös maakuntien liittoja. Uusi lainsäädäntö velvoittaisi toimittamaan maakuntakaavat rakennetun ympäristön tietojärjestelmään yhteentoimivassa tietomallimuodossa. Myös merialuesuunnitelmat ovat tulossa myöhemmässä vaiheessa rakennetun ympäristön tietojärjestelmän tietosisällöksi.

6) Onko tarkoitus, että rakennetun ympäristön tietojärjestelmä toimisi myös kiinteistöverorekisterin master-tietokantana? Tällä hetkellä on eroavaisuuksia kuntien ja verottajan tiedoissa.

Suomen ympäristökeskukselle ehdotetaan säädettäväksi oikeus saada Verohallinnolta tarvittavat tiedot, jotta tietoja voidaan ylläpitää yhdessä paikassa, jolloin Verohallinto, kunta ja DVV saisivat yhteneväiset ja ajantasaiset tiedot. Myöhemmässä rakennetun ympäristön tietojärjestelmän kehitysvaiheessa RH-tietojen ylläpito ja "master" siirrettäisiin tietojärjestelmän hoidettavaksi.

RYTJ HE

valmistelun tilanne

16.6.2022

Juhana Rautiainen

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Lyhyesti – Mitä RYTJ-laissa säädetään

- RYTJ-laissa säädetään:
 - Yleisesti Rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä, sen perustamisesta ja ylläpidosta, siihen tallennettavista tiedoista ja siitä luovutettavista tiedoista.
 - Tietojärjestelmän rekisterinpitäjistä (henkilötieto)
 - Tietojärjestelmän julkisesta tietopalvelusta
 - Teknisen rajapinnan avaamista muille kuin viranomaisille, esimerkiksi yliopistoille
- RYTJ-laissa ei säädetä:
 - Rakentamisesta tai rakentamisen tietojen tallentamisesta.
 - Näistä asioista säädettäisiin rakentamislaisissa

Rakentamislain HE vs. RYTJ HE

- Rakentamislain HE

- Rakentamisluvituksessa käsiteltävien tietojen laajuus, muoto ja vieminen RYTJ:ään.

- RYTJ HE

- Alueidenkäytön tietojen laajuus ja muoto.
- Alueidenkäytön tietojen vienti RYTJ:ään.
- Keskeisten järjestelmien tietojen vaihto.
 - DVV, MML, SYKE, Vero.
- Järjestelmässä olevien tietojen jatkokäyttö.
 - Julkisten tietopyyntöjen käsittely
 - Yleisessä katselupalvelusta saatavat tiedot
 - Viranomaisten oikeudet tietoon
 - Tiedon maksuttomuus ja yksityisten toimijoiden oikeudet hyödyntää tietoa.

Maankäyttö- ja rakennuslaki osana RYTJ:n hallituksen esitystä

- Maankäyttö- ja rakennuslakiin tehdään tarvittavat muutokset alueidenkäytön digitalisaation mahdollistamiseksi
- Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi alueidenkäytön tietojen, kuten kaavojen tietomallimuodot.
- Alueidenkäytön osalta siirtymäajaksi on ehdotettu viisi vuotta, eli 1.1.2029 alkaen uudet kaavat ja muut alueidenkäytön tiedot tulisi laatia tietomallimuotoisina.

RYTJ HE ja yhteentoimivuus

§ Rakennetun ympäristön tietojärjestelmään veloitetaan toimittamaan tietyt alueidenkäytön tiedot viivytyksettä valtakunnallisesti yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa.

- Kaavan vaihetieto, kaavat, hyväksytyn kaavan selostus, tonttijako, rakennuskielto, rakentamisrajoitus, toimenpiderajoitus, suunnittelutarvealue, rakennusjärjestys.

- MRL muuttuu alueidenkäyttölaiksi

§ Maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava laaditaan valtakunnallisesti yhteentoimivassa tietomallimuodossa.

VNA:t kaavaselostuksista.

§ Tonttijako laaditaan valtakunnallisesti yhteen toimivassa tietomallimuodossa.

1 § Lain soveltamisala

- Lakia sovelletaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmän ja sen palvelujen perustamiseen, ylläpitoon ja kehittämiseen sekä tietojärjestelmään tallennettavien tietojen käsittelyyn.
- Lakia ei sovelleta puolustustarkoitusta varten tapahtuvan alueidenkäytön suunnittelua ja rakentamista koskevien salassa pidettävien tietojen käsittelyyn.

2 § Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän tarkoitus ja yleinen rakenne

- Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä palvelee alueidenkäyttöä ja rakentamista koskevia tiedonsaannin tarpeita.
- Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä koostuu alueidenkäytön tietovarannosta ja rakennustietovarannosta.

3 § Suomen ympäristökeskuksen tehtävät

- Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Suomen ympäristökeskuksen tehtäviksi RYTJ:n ylläpito, rakennetun ympäristön tietojen kokoaminen yhteen ja jakaminen sekä tilastojen laatiminen RYTJ:ään tallennettavista tiedoista.
- SYKE laatisi tilastoja tilastolain 2 §:n tarkoittamana muuna tilastoja laativana viranomaisena, ei tilastoviranomaisena

4 § RYTJ:n rekisterinpitäjät ja rekisterinpitäjien vastuut

- RYTJ:ssä käsiteltäisiin henkilötietoja, mm. pysyvä rakennustunnus.
- Tiedon tallentajia olisi monia, joten on tärkeää säätää rekisterinpitäjistä sekä niiden vastuista, jotta rekisteröity voi toteuttaa oikeuksiaan
- Ehdotuksena on, että RYTJ:n yhteisrekisterinpitäjiä ovat SYKE ja kunnat (ja maakuntien liitot alueidenkäytön tietojen osalta).
 - Rekisteröity voi pyytää henkilötietojensa käsittelyä joko SYKE:ltä tai kunnalta. SYKE ei kuitenkaan voi muokata kunnan tai maakunnan liiton tietoja.
- 15 § *Tietojen käsittelyn rajoittamista koskevan säännöksen soveltaminen*
 - RYTJ henkilötietojen käsittelyyn ei sovelleta yleisen tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohtaa.

5 ja 7 § järjestelmään tallennettavat tiedot

- 5 §:ssä säädetään alueidenkäytön tiedoista, joita tallennetaan RYTJ:ään
- 7 §:ssä säädetään rakentamisen tiedoista, joita tallennetaan RYTJ:ään. Viittaus rakentamislain 60 ja 61 §.
 - Aloituseritys tai aloituskokous, pohjakatselmus, sijaintikatselmus, osittainen loppukatselmus, loppukatselmus yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa
 - rakennuksen tai muu rakennuskohteen rakentamislupapäätös liitteineen, maisematyölupapäätös, purkamislupapäätös, poikkeamislupapäätös, rakennuksen suunnitelmamalli, rakennuksen toteumamalli ja tiedot rakennetun ympäristön tietojärjestelmään yhteentoimivassa ja koneluettavassa muodossa

6 § Alueidenkäytön tietojen pysyvät yksilöivät tunnukset

- Alueidenkäytön tiedoille myönnettävät pysyvät yksilöivät tunnukset.
- Samankaltainen tunnus kuin pysyvä rakennustunnus

8-11 §

- 8 § Käyttö- ja lokirekisteri
 - SYKE myöntää käyttöoikeudet ja käyttäjien tietoja hallitaan käyttö- ja lokirekisterissä.
- 9 § Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän tietojen säilyttäminen ja hävittäminen
 - Järjestelmään tallennetut tiedot säilytetään pysyvästi.
 - Käyttö- ja lokirekisteritiedot kuitenkin hävitettävä 5 vuoden jälkeen.
- 10 § Suomen ympäristökeskuksen oikeus saada tietoja muilta viranomaisilta
 - SYKE saa maksutta ylläpidon kannalta välttämättömät tiedot MML:ltä, DVV:ltä ja Verolta.
- 11 § Viranomaisten tiedonsaantioikeudet salassapidettävistä tiedoista
 - Puolustusministeriöllä, puolustusvoimilla, tuomioistuimilla sekä palo- ja pelastusviranomaisilla on oikeus saada tehtäviensä hoitamisen kannalta välttämättömät tiedot maksutta salassapitosäännösten estämättä

12-14, 16 §

- 12 § Tietojen vaihtoehtoinen tallentaminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään
 - Selainpohjainen tallennustapa, jos teknisen rajapinnan toteuttaminen tai käyttö ei ole teknisesti tai taloudellisesti tarkoituksenmukaista (TIHA-L).
- 13 § RYTJ:n julkinen tietopalvelu
 - Määritellään mitä tietoja voidaan laajimmillaan jakaa yleisessä tietoverkossa toimivassa tietopalvelussa
- 14 § Teknisen rajapinnan avaaminen muille kuin viranomaisille
 - Mahdollistetaan teknisen rajapinnan avaaminen muille kuin viranomaisille, esim. yliopistoille
 - Teknisen rajapinnan avulla ei luovuteta kaikkea tietoa.
- 16 § Maksut
 - Järjestelmästä saa tiedot maksutta.

RYTJ HE jatko

- Lausuntoaika alkaa kesäkuussa ja päättyy elokuun alkupuolella.
- HE viimeistely elo-syyskuu
- Eduskuntakäsittely syysistuntokaudella 2022

Kiitos!

Lisätietoja:

ym.fi/ryhti

ryhti.ym@gov.fi

ym.fi/yhteentoimivuus

yhteentoimivuus.ym@gov.fi

Tilaa uutiskirje: **ym.fi/ryhti**

Ympäristöministeriö | Aleksanterinkatu 7, Helsinki
PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

S Y K E

Ryhtyisittekö pilottikunnaksi?

Kunta ja järjestelmätoimittaja voivat yhdessä osallistua tietojärjestelmän ja rajapintaratkaisujen kehittämiseen sekä testaamiseen.

Miksi mukaan?

- Mahdollisuus vaikuttaa ratkaisuihin
- Tukea muutokseen valmistautumiseen
- Näkyvyyttä edelläkävijänä

Miten varautua?

- Tukea kehittämiskustannuksiin selvitetään.
- Osaan kustannuksista olisi hyvä varautua jo vuoden 2023 budjetissa.

